

HALLINTOVALIOKUNNALLE

HE 96/2020; Hallituksen esitys laiksi Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen oleskeluoikeuksia koskevien eräiden määräysten täytäntöönpanosta

Erosopimuksen mukaisella oleskeluoikeudella on merkitystä myös Britannian kansalaisten muiden oikeuksien jatkumiselle tai saamiselle. Hallituksen esityksessä ehdotetaan erosopimuksen mukaisten oleskeluoikeuksien toteuttamista erosopimuksen 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla hakumenettelyllä. Tämä on kannatettavaa, sillä mm. viranomaisasiointi helpottuu, kun henkilölle oleskeluoikeuden osoitukseksi annetaan oleskeluoikeusasiakirjan (oleskelulupakortti).

Suomessa asuvien Britannian kansalaisten kannalta erosopimuksen mukaisella oleskeluoikeudella on vaikutuksia henkilöiden sosiaaliturvaan. Asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa annetun lain (16/2019) 4 §:n mukaan asumisperusteista etuuslainsäädäntöä sovellettaessa henkilön tulee oleskella maassa laillisesti. Erosopimuksen mukainen oleskeluoikeus täyttää tämän vaatimuksen laillisesta oleskelusta. Britannian kansalaisella, jolla on erosopimuksen mukainen oleskeluoikeus, olisi edelleen oikeus Kelan etuuksiin henkilön muutoin täyttäessä kulloisenkin etuuden saamisen edellytykset.

Kunnan asukkailla on oikeus kunnan järjestämiin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Henkilön kotikuntalain mukainen kotikunta ilmenee väestötietojärjestelmään tehdystä kotikuntamerkinästä. Myös kotikunta kytkeytyy lailliseen oleskeluun maassa. Erosopimuksen mukainen oleskeluoikeus varmistaa henkilön laillisen oleskelun myös kotikuntaa varten. Lisäksi kotikuntalain muutostarpeita valtiovarainministeriön johdolla selvittänyt työryhmä on ehdottanut 27.5.2020 loppuraportissaan, että kotikuntalakiin lisättäisiin maininta erosopimuksen mukaisesta oleskeluoikeudesta kotikuntalain selkeyden ja informatiivisuuden lisäämiseksi.

Hallitusneuvos

Marja-Terttu Mäkiranta